

Ringvirkninger av Green Mountain sitt datasenter på Undheim

Forord

På oppdrag fra Green Mountain har Menon Economics beregnet de økonomiske ringvirkningene av deres datasenter på Undheim som er under utbygging. Prosjektet vil bli bygget ut i flere etterfølgende faser med en plan om en operativ IT-kapasitet på 80 MW (100 MW samlet strømkapasitet). I rapporten beregner vi sysselsettings- og verdiskapingseffekter av datasentret, samt skatteeffekter og konsumeffekter som kan forventes i driftsfasen. Analysen er gjennomført i innledende fase av byggingen og baserer seg på estimer for investerings- og driftskostnader oversendt fra Green Mountain. Disse er supplert med erfaringstall fra tilsvarende prosjekter i Norge og utlandet, noe som gir et rimelig grunnlag for å vurdere forventede virkninger.

Ansvarlig partner har vært Even Winje (partner). Aljoscha Schöpfer (senior analyst) har vært prosjektleder og Aria Khosravi (analyst) har vært prosjektmedarbeider. Jonas Erraia (Partner) har vært kvalitetssikrer.

Menon Economics er et forskningsbasert analyse- og rådgivningsselskap i skjæringspunktet mellom foretaksøkonomi, samfunnsøkonomi og næringspolitikk. Vi tilbyr analyse- og rådgivningstjenester til bedrifter, organisasjoner, kommuner, fylker og departementer. Vårt hovedfokus ligger på empiriske analyser av økonomisk politikk, og våre medarbeidere har økonomisk kompetanse på et høyt vitenskapelig nivå. Vi takker Green Mountain for et spennende oppdrag.

August 2026

Even Winje

Partner
Prosjekteier
Menon Economics

Aljoscha Schöpfer

Senior Analyst
Prosjektleder
Menon Economics

Innhold

1

Sammendrag

2

Innledning og bakgrunn

3

Introduksjon til ringvirkningsanalyser

4

Data

5

Ringvirkninger i driftsfasen

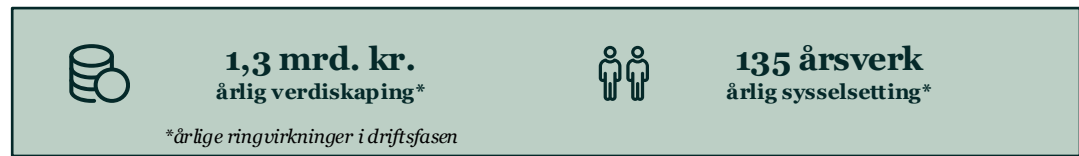
6

Ringvirkninger i utbyggingsfasen

Driften av datasenteret vil understøtte om lag 135 årsverk og 1,3 milliarder kroner i årlig verdiskaping

Menon har beregnet de økonomiske ringvirkningene av utbyggingen og driften av Green Mountains datasenter på Undheim. Ved full drift vil datasenteret ha en samlet kapasitet på 100 MW (80 MW IT kapasitet).

Når datasenteret er i full drift, anslår vi at virksomheten årlig vil understøtte om lag 135 årsverk i Norge. Av dette utgjør de direkte effektene om lag 100 årsverk ved selve anlegget, mens de resterende oppstår i leverandørkjeden. De direkte ansatte omfatter rundt 40 årsverk hos Green Mountain, 50 hos kunden (inkludert 15 i sikkerhetstjenester) og 10 årsverk hos faste tjenesteleverandører som renhold og kantine.

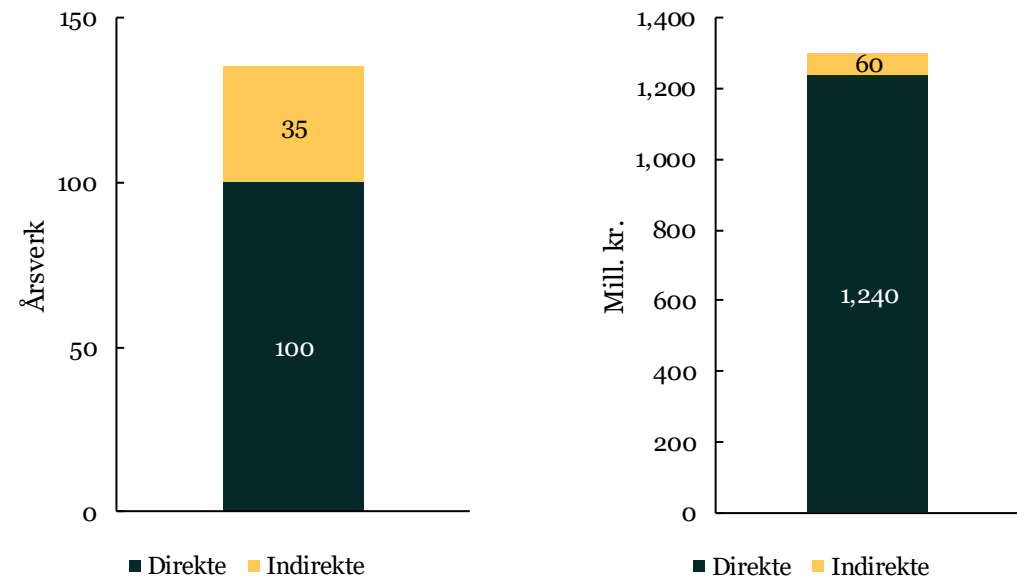
Driften av datasenteret forventes å bidra med om lag 1,3 milliarder kroner i årlig verdiskaping, der rundt 95 prosent skapes direkte ved datasenteret. Den høye verdiskapingen per ansatt gjenspeiler at datasenterdrift er svært kapitalintensiv, noe som fører til en høy produktivitet av arbeidsstyrken. Arbeidsstyrken vil ha spesialisert kompetanse med en høy utdanningsprofil som er over gjennomsnittet i vertskommunen.

De ansatte legger også igjen en stor del av forbruket sitt i regionen, noe som understøtter konsumeffekter på ytterligere om lag 18 årsverk og 18 millioner kroner i verdiskaping i Rogaland.

Driften vil også gi skatteinntekter til kommune, fylke og stat. Vi anslår at den samlede aktiviteten understøtter om lag 155 millioner kroner i årlige skatteinntekter til det offentlige.

Analysen bygger på budsjetterte investerings- og driftstall, kalibrert med erfaringstall fra sammenlignbare datasentre. Resultatene bør tolkes i lys av dette.

Figur A: Samlede sysselsettings og verdiskapingseffekter av Green Mountains datasenter i driftsfasen. Kilde: Menon Economics

Utbyggingen vil understøtte om lag 4 700 årsverk og bidra med rundt 5,9 milliarder kroner i verdiskaping

I utbyggingsfasen anslår vi at prosjektet vil understøtte om lag 4 700 årsverk i Norge, der rundt 2 500 årsverk oppstår hos direkte leverandører og 2 200 årsverk lenger ute i leverandørkjeden.

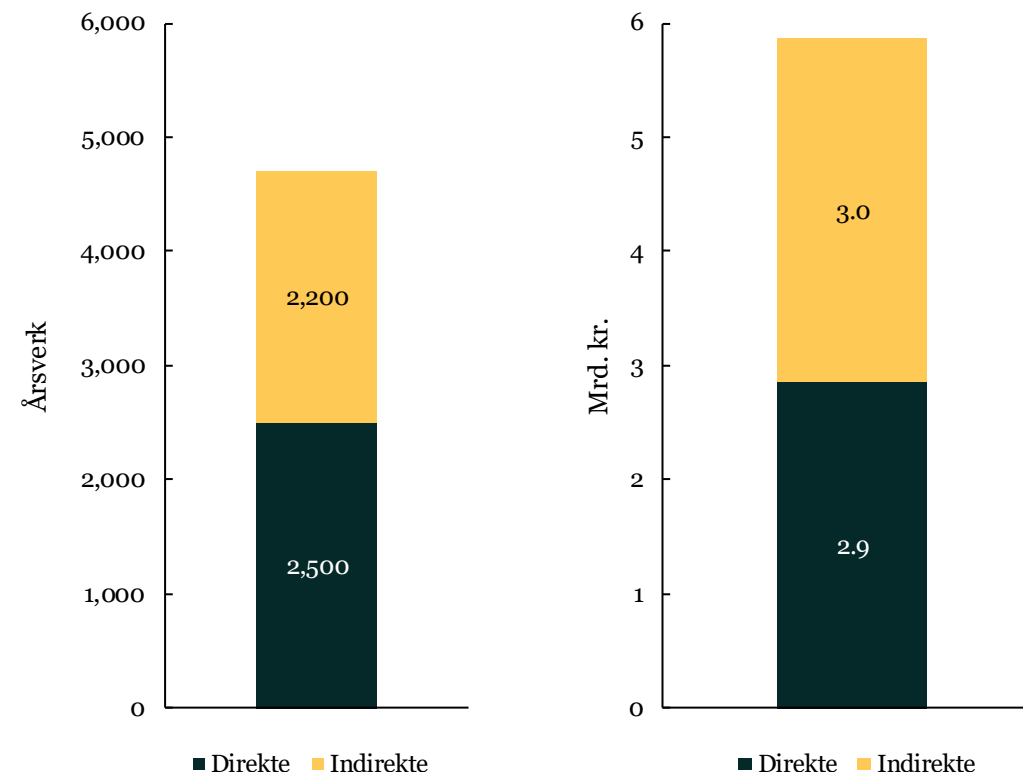
Vi anslår at om lag 1 300 årsverk understøttes i Rogaland, mens hoveddelen tilfaller resten av landet. De lokale effektene er mer usikre og avhenger av leverandørenes kapasitet og både Green Mountains og hovedentreprenørens innkjøpsstrategi.

I tillegg forventes investeringene å bidra med om lag 5,9 milliarder kroner til norsk BNP. Verdiskapingen fordeler seg bredt på næringer, med de største effektene innen fagekspertise og bygg og anlegg.

Effektene er midlertidige og knyttet til byggeperioden, som strekker seg over flere år. Etterhvert som byggeaktiviteten avtar, vil også ringvirkningene knyttet til etablering av datasenteret bli lavere.

Figur B: Samlede sysselsettings og verdiskapingseffekter av Green Mountains datasenter i utbyggingsfasen. Kilde: Menon Economics

Innledning og bakgrunn

Kort om datasenternæringen

Datasenternæringen har vokst kraftig de siste årene, drevet av digitaliseringen av samfunnet og økende behov for lagring, regnekraft og tilgjengelighet. Utviklingen har gått fra små, desentraliserte anlegg mot større og mer spesialiserte sentre med høye krav til sikkerhet og infrastruktur.

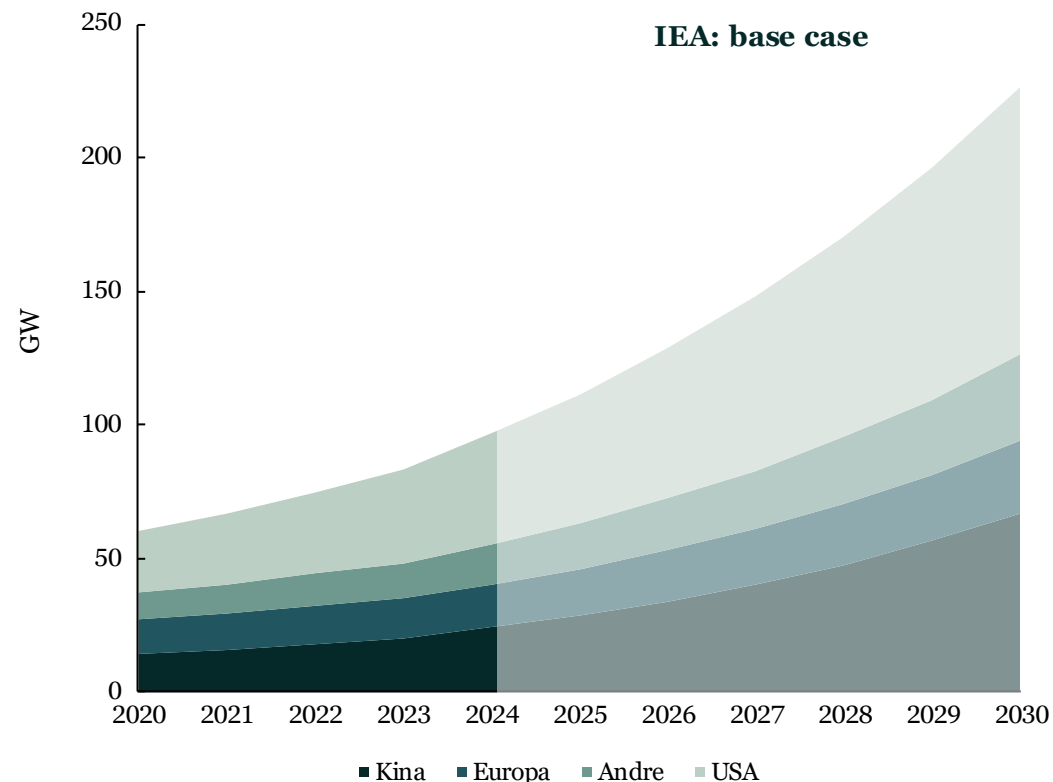
Veksten forventes å fortsette i årene fremover, særlig drevet av behovet for regnekraft til kunstig intelligens. Trening og drift av store språkmodeller krever omfattende og stabil datakraft, noe som legger ytterligere press på den globale kapasiteten. IEA venter at den samlede globale datasenterkapasiteten vil øke med 15 prosent årlig frem mot 2030, opp fra en årlig vekst på 13 prosent mellom 2020 og 2024 (se figuren til høyre).

USA er i dag det største datasentermarkedet, med om lag like mye installert kapasitet som Europa og Kina til sammen. Frem mot 2030 forventes USA å beholde sin dominerende posisjon. Mens Kina vil tette noe av gapet til USA, forventes Europa å tape noe markedsandel.

I mange datasentermarkeder har den økte etterspørselen ført til knapphet på nettkapasitet og lange ventetider for nye tilkoblinger. Det skaper økende etterspørsel etter nye lokasjoner med gunstige rammevilkår.

Moderne datasentre er ofte store og stiller krav til stabil strømforsyning, fornybar energi og effektiv kjøling. Norge er godt posisjonert til å møte denne etterspørselen, med stabil fornybar kraft, kaldt klima og tilgjengelige arealer. Undheim er en lokasjon som oppfyller alle disse kravene.

Figur 1. Etterspørselsvekst etter datasentertjenester. Kilde: IEA¹

Datasenteret på Undheim

Green Mountain er i ferd med å etablere et nytt datasenter på Undheim i Time kommune. Byggingen er i gang og skal stå ferdig i 2028. Green Mountain har engasjert DC Nordic som totalentreprenør for prosjektet. DC Nordic er et fellesforetak etablert av entreprenørselskapet Backe og installasjonskonsernet Bravida.

Datasenteret planlegges med to bygg, en samlet IT-kapasitet på 80 MW og en total strømkapasitet på 100 MW. Anlegget etableres på en ferdig regulert tomt for kraftkrevende industri, i et område hvor Høg-Jæren vindkraftverk allerede er etablert.

Lokasjonen er valgt ut fra tilgang på fornybar kraft, et kaldt klima som reduserer behovet for kjøling, nærhet til kraftinfrastruktur og god tilgang på utviklingsklare arealer.

Ved full drift vil om lag 100 personer ha datasenteret som fast arbeidsplass. Dette omfatter Green Mountains egne ansatte, innleid personell og kundenes ansatte som arbeider ved senteret.

Fakta om Green Mountains datasenter på Undheim

Kapasitet: 100 MW samlet strømkapasitet, 80 MW IT

Tomtestørrelse: 76 000 m²

Antall bygg: To sammenkoblede bygg i to etasjer med tilknyttet kontor og tekniske bygg/installasjoner.

Antall kraftlinjer: 2

Kjøling: Luftkjølt kjølesystem, med vann som energibærer i en lukket krets.

Ansatte: Om lag 100 direkte ansatte ved full drift (inkludert Green Mountains egne ansatte, innleid personell, og kundenes ansatte og innleide som jobber på datasenteret)

Time er en vekstkommune på Jæren med et variert næringsliv

Time kommune ligger på Jæren i Rogaland, med Bryne som kommunesenter. Kommunen har om lag 20 000 innbyggere og er blant kommunene i Rogaland med sterkest befolkningsvekst. Befolkningen har vokst jevnt de siste tiårene, og i Statistisk sentralbyrås hovedscenario ventes veksten å fortsette til rundt 22 000 innbyggere mot 2040.

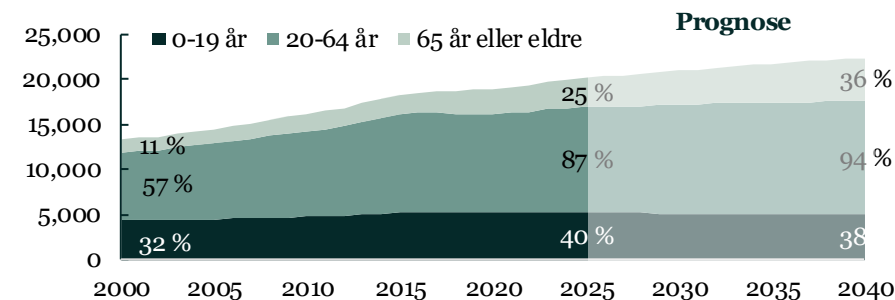
Som i landet for øvrig øker andelen eldre. Antallet innbyggere på 65 år eller mer er anslått å øke fra om lag 3 200 i 2024 til nærmere 4 800 i 2040. En voksende befolkning i yrkesaktiv alder gir samtidig et godt grunnlag for rekruttering til nye arbeidsplasser i kommunen.

Næringslivet i Time er variert. Målt i sysselsetting er handel, industri og bygg og anlegg de største næringene, mens industrien står for den høyeste verdiskapingen med om lag 1,6 milliarder kroner.

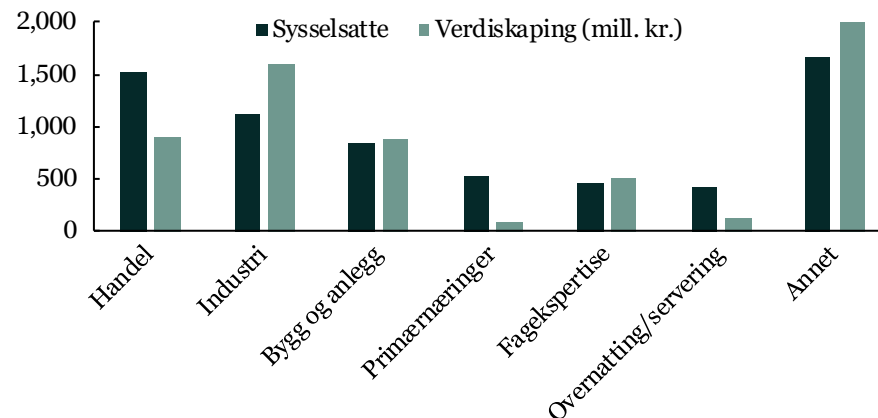
Jæren er en av landets viktigste landbruksregioner, og primærnæringene sysselsetter fortsatt mange i kommunen. Ellers er industrien en viktig arbeidsgiver, for eksempel representert av Aarbakke. Dette er et maskinerings- og produksjonsselskap utenfor Bryne i Time kommune som har rundt 300 ansatte lokalt.

Et bredt og kompetent regionalt næringsliv gir gode forutsetninger for leveranser til utbyggingen og driften av datasenteret.

Figur 2. Befolkningsutvikling og prognose i hovedscenario (MMMM). Kilde: SSB¹

Figur 3. Største næringer i Time i 2024. Kilde: Menon Economics.

A photograph of two men in safety gear standing at a construction site. The man on the left wears a white helmet with 'KASIK' on it, safety glasses, and a high-visibility green jacket with 'DC Nord' on the chest. The man on the right wears a white helmet, safety glasses, and a high-visibility yellow and black jacket with 'Green Mountain' on the chest. In the background, there is a construction site with scaffolding, a building under construction, and another worker in the distance. Red pipes are visible on the ground.

Introduksjon til ringvirkningsanalyser

Introduksjon til ringvirkninger

Her og på neste side gir vi en kort introduksjon til Menons modell for utarbeidelse av ringvirkningsanalyser.

Investeringer i store prosjekter, som for eksempel et datasenter, påvirker et bredt spekter av bedrifter i ulike næringer. I første omgang vil eieren av datasenteret etterspørre varer og tjenester fra flere leverandører. Disse leverandørene vil deretter etterspørre varer og tjenester fra sine underleverandører. Således vil de første investeringene resultere i økt produksjon, verdiskaping og sysselsetting både for de direkte leverandørene (dette kaller vi «direkte effekter») og deres underleverandører (effektene oppover i verdikjeden som vi kaller «indirekte effekter»). Det samme er tilfellet i driftsfasen. Summen av de direkte og indirekte effektene er det vi refererer til som ringvirkningseffekter. Figuren illustrerer de økonomiske effektene som oppstår som resultat av en økonomisk impuls ved Green Mountains datasenter.

De direkte effektene inkluderer sysselsetting og verdiskaping som skjer på datasenteret, mens de indirekte effektene omfatter sysselsetting og verdiskaping hos leverandørene til datasenteret og leverandørenes underleverandører.

Konsumeffektene, også kjent som induserte effekter, refererer til sysselsetting og verdiskaping som følger av forbruket til de direkte og indirekte ansatte. Katalytiske effekter, som ikke alltid er kvantifiserbare, inkluderer læringseffekter, innovasjonseffekter og klyngeeffekter.

*Det er viktig å være klar over at en ringvirkningsanalyse er en såkalt **bruttoanalyse**. Bruttoverdiskaping er høyere enn nettoverdiskaping, fordi den inkluderer verdiskapingen som kommer som følge av aktiviteten tilknyttet utbygging og driften av datasenteret, men den sier ikke noe om den alternative anvendelsen av arbeidskraft eller kapital. Hvis det er mangel på arbeidskraft vil en del av sysselsettingseffektene man kommer frem til i en ringvirkningsanalyse bli hentet fra andre næringer, og fører dermed ikke til en økning i samlet norsk sysselsetting.*

Figur 4. Konseptuell visualisering av ringvirkningene

Introduksjon til ringvirkninger

Alle ringvirkningsresultater i denne rapporten er gjort med utgangspunkt i Menons ringvirkningsmodell, ITEM. På denne siden forklarer vi kort hvordan ITEM beregner ringvirkningseffektene, samt hvordan modellen fordeler ut disse ringvirkningene geografisk.

SSBs kryssløpsmatrise viser omfang av leveranser, sysselsetting, skatter og avgifter, samt import og eksport i 64 NACE-næringer. Det er denne fordelingen som danner grunnlaget for modellen vår. Beregningene starter ved at vi plasserer en inntektsimpuls, som for eksempel utbyggings-kostnadene, inn i forskjellige næringskategorier. Modellen beregner med utgangspunkt i dette sysselsettings- og verdiskapingseffekter.

For å produsere varer og tjenester som bedriftene lager, må de kjøpe varer og tjenester fra andre bedrifter i Norge, samt importere. SSBs kryssløpsmatrise viser en oversikt over leveranser mellom de 64 ulike næringene, samt gjennomsnittlig import fra hver næring i statistikken. Med bakgrunn i dette kan vi beregne den økonomiske impulsen oppover i verdikjeden.

Menons modell, ITEM, fordeler også ringvirkningene ut geografisk. Dette gjøres med en såkalt gravity-modell. Denne modellen estimerer handelsstrømmer ved å se på den geografiske avstanden mellom kommunene, samt hvor stort næringslivet i kommunen er. På denne måten finner man ut hvilke kommuner som mest sannsynlig handler gitte varer og tjenester mellom seg.

Tekstboks: Viktige analysebegreper

Verdiskaping er den merverdien bedriften skaper. Verdiskaping måles som bedriftens driftsresultat før avskrivninger og nedskrivninger (EBITDA) pluss deres lønnskostnader. Verdiskaping er en viktig størrelse i samfunnsøkonomi fordi den gjennom konsum og skatt legger grunnlag for velferd.

Sysselsetting er et annet ord for folk i arbeid. Dette er antall jobber som er registrert uavhengig av hvor stor stillingsprosent jobben har.

Årsverk tar utgangspunkt i sysselsatte, men multipliserer med hvor mye en gjennomsnittlig sysselsatt jobber i løpet av et år. Siden antall sysselsatte ikke tar innover seg hvor mye hver person jobber, kontrollerer vi for dette ved å bruke årsverk som mål på sysselsettingseffekter.

Produktivitet er et mål på hvor mye verdiskaping hver sysselsatt kaster av seg. Vi finner denne størrelsen ved å beregne verdiskaping per sysselsatt.

Ringvirkninger er en beregning av hvordan en etterspørselsimpuls fra en næring fordeler seg utover resten av økonomien gjennom kjøp fra underleverandører i flere ledd.

Kryssløp er en oversikt over alle næringers kjøp fra andre næringer på nasjonalt plan.

Understøtter betyr at kjøpet fra en bedrift til en annen bedrift legger grunnlag for verdiskaping og sysselsetting i selgende bedrift.

Analysen bygger på opplysninger fra Green Mountain

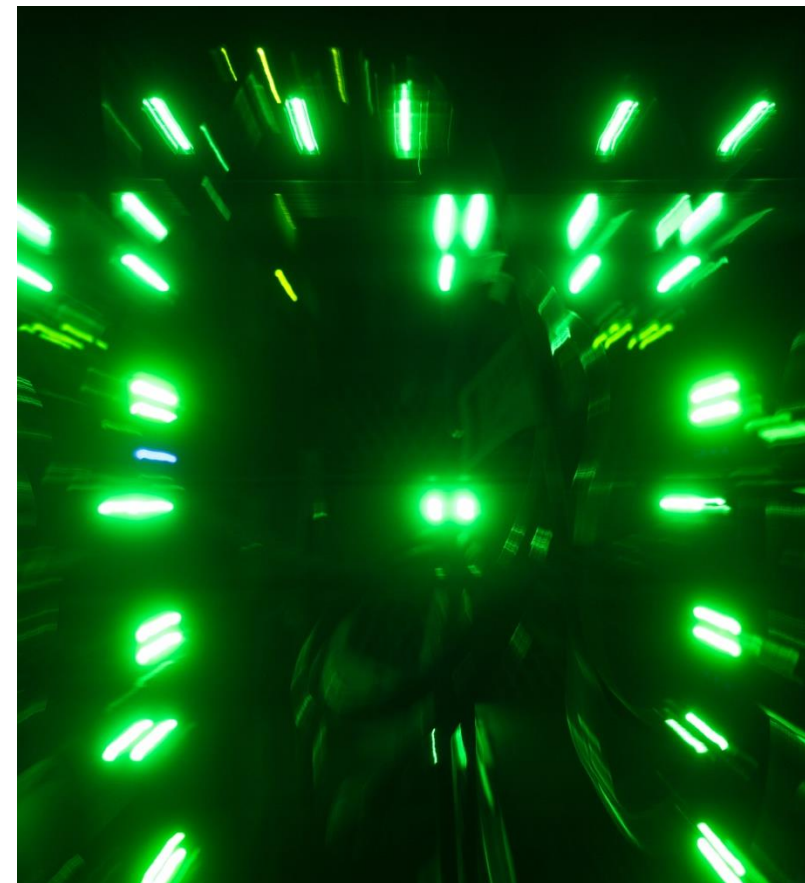
Analysen bygger på investeringskostnader (CAPEX), driftskostnader (OPEX) og sysselsetting for Green Mountains datasenter på Undheim. Total CAPEX er anslått til om lag 1 mrd. euro. Etter at import og usikkerhetsavsetning er trukket fra, vil rundt 8,2 mrd. kr tilfalle norske leverandører i utbyggingsfasen. Varekostnaden i driftsfasen (OPEX) vil ligge på om lag 80 mill. kr per år, ekskl. strømkostnader.

Tallene er oversendt fra Green Mountain og supplert med erfaringstall fra Menons interne database over sammenlignbare datasenterprosjekter i Norden, tilpasset de spesifikke kjennetegnene ved Undheim-prosjektet, herunder planlagt kapasitet, faseinndeling og lokalisering.

Investeringskostnadene dekker hele utbyggingen på tvers av de planlagte fasene, og er fordelt på kategorier som kapitalutstyr, bygg og anlegg og ulike arbeidspakker. Kostnader til utenlandske leverandører er holdt utenfor, ettersom disse ikke gir innenlandske ringvirkninger. Kundens investeringer, for eksempel kjøp av servere, IT-utstyr og installasjonstjenester, er også holdt utenfor, da vi ikke har data knyttet til dette. Fra tidligere analyser vet vi allikevel at slike investeringer kan være flere ganger større enn investeringer i bygget, men at majoriteten av disse investeringene tilfaller internasjonale leverandører.

Driftskostnadene dekker de løpende kostnadene ved å drive datasenteret ved full kapasitet, og bygger også på erfaringstall fra sammenlignbare prosjekter. Sysselsettingstallene gjenspeiler det forventede antallet direkte ansatte ved datasenteret når det er i full drift.

Ettersom prosjektet er i en tidlig fase, er datagrunnlaget beheftet med usikkerhet. De faktiske resultatene avhenger av endelige investerings- og driftstall, samt valg av leverandører. Estimatenes bør derfor tolkes med varsomhet.

Bilde: Green Mountain

Ringvirkninger i driftsfasen

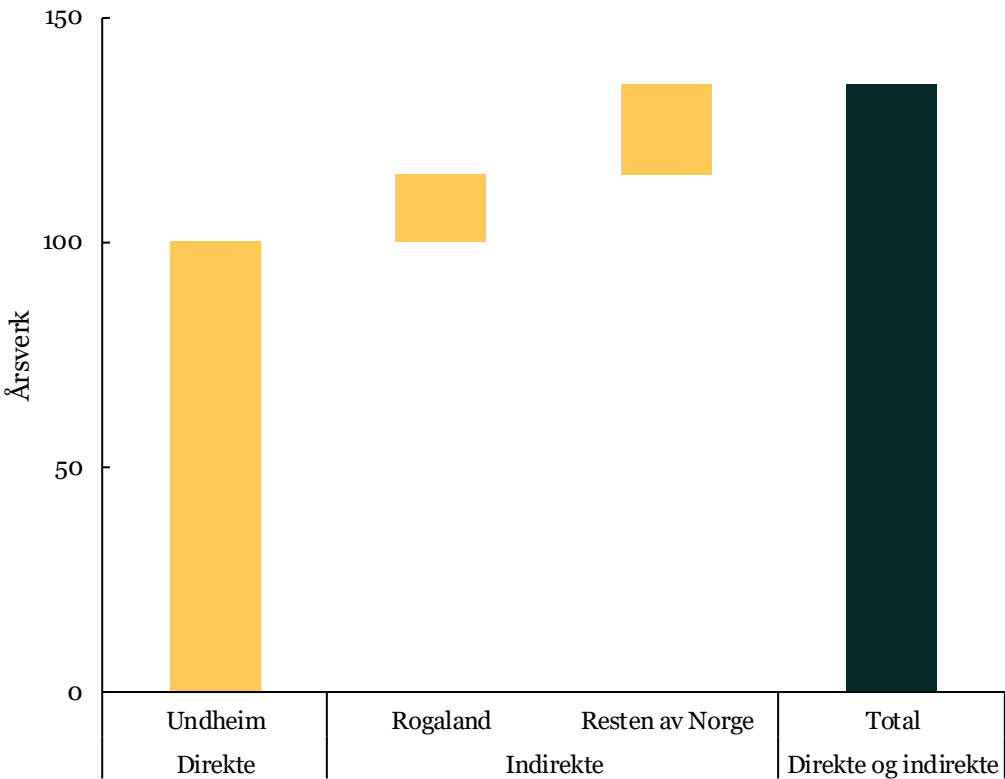
Samlet vil datasenteret understøtte om lag 135 årsverk i driftsfasen

Når datasenteret er i full drift, anslår vi at virksomheten årlig vil understøtte om lag 135 årsverk i Norge. Av dette utgjør de direkte effektene om lag 100 årsverk, det vil si personer som har sitt daglige arbeidssted ved anlegget. De direkte ansatte omfatter rundt 40 årsverk hos Green Mountain, 50 hos kunden (inkludert 15 i sikkerhetstjenester) og 10 årsverk hos faste tjenesteleverandører som renhold og kantine.

I analysen av driftsfasen definerer vi direkte sysselsetting som alle personer som har sin faste arbeidsplass ved datasenteret, uavhengig av hvilket selskap de er ansatt i. Rollene spenner over et bredt spekter av funksjoner, fra teknisk drift, IT-infrastruktur og elektrovedlikehold til sikkerhet, administrasjon og støttetjenester. Fordi datasenterdrift er kontinuerlig, kreves det døgnbemanning av sentrale tekniske funksjoner og sikkerhetsfunksjoner.

I tillegg kommer indirekte sysselsettingseffekter på om lag 35 årsverk, som oppstår hos virksomheter som leverer varer og tjenester til driften. Geografisk tar vi utgangspunkt i at alle direkte ansatte vil ha sin arbeidsplass ved anlegget lokalt på Undheim. I leverandørkjeden estimerer vi at rundt 15 årsverk understøttes ellers i Rogaland og 20 årsverk i resten av landet.

Figur 5. Årlige ringvirkninger i driftsfasen av datasenteret. Kilde: Menon Economics

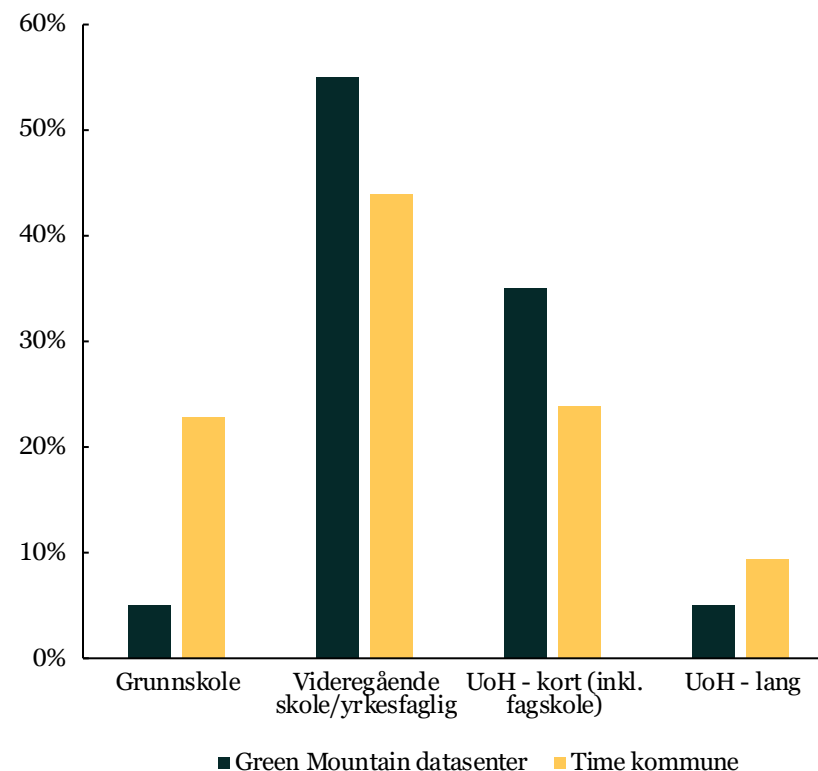
Driften av datasenteret krever fagarbeidere og høyt utdannet personell

Datasentre krever et bredt sett av kompetanseprofiler for å fungere effektivt og driftssikkert. Den viktigste faktoren er oppetid, og driftsteknikere utgjør derfor den største ansattgruppen. Disse har typisk bakgrunn innen elektro, mekanikk, automasjon, dataelektronikk eller kjøleteknikk, og håndterer overvåking, testing og vedlikehold av anlegget. Sammen med sikkerhetspersonell arbeider mange i skift for å sikre døgnkontinuerlig bemanning. Administrativ kompetanse er også nødvendig for å støtte ledelse, koordinering og etterlevelse av regelverk.

Arbeidsstyrken ved datasenteret vil ha en spesialisert kompetanseprofil tilpasset behovene ved et moderne anlegg. Figuren til høyre viser den forventede utdanningsprofilen til de ansatte ved datasenteret sammenlignet med befolkningen i Time, basert på opplysninger fra Green Mountain. Tallene viser at arbeidsstyrken ved datasenteret har en høyere andel med høyere utdanning enn befolkningen i Time kommune. Mens om lag en tredel av befolkningen i Time har høyere utdanning (bachelorgrad eller mer), vil den tilsvarende andelen blant de ansatte ved datasenteret være rundt 40 prosent. For mastergrad eller mer er andelen ved datasenteret noe lavere enn i kommunen. At denne andelen er lavere enn ved Green Mountains øvrige datasentre, skyldes en annen driftsmodell: Flere administrative roller og lederroller, som typisk krever høyere utdanning, er lagt til hovedkontoret i Stavanger på grunn av kort avstand til anlegget.

Arbeidsplasser med høy kompetanse kan stimulere økonomisk vekst i regionen og heve levestandarden, blant annet gjennom lønninger over gjennomsnittet. Samtidig er datasenteret avhengig av en bred sammensetning av stillinger, fra sikkerhets- og renholdspersonell med mindre krav til formell utdanning, til høyt spesialiserte stillinger som krever universitetsutdanning. Arbeidsstyrken vil trolig rekrutteres gjennom en kombinasjon av lokal rekruttering og ansettelser fra spesialiserte miljøer ellers i landet. Over tid kan tilstedeværelsen av et slikt anlegg styrke lokal kompetanse og bidra til et mer teknologiorientert kompetansemiljø i regionen.

Figur 6. Fordeling av utdanningsnivået til arbeidsstyrken på datasenteret sammenlignet med Time kommune. Kilde: Menon Economics basert på data fra Green Mountain.

Forbruket til de ansatte understøtter om lag 18 årsverk og 18 millioner kroner verdiskaping i Rogaland

Datasenteret skaper ringvirkninger ikke bare gjennom egne utgifter i drift, men også gjennom forbruket til de ansatte som understøttes av virksomheten. Vi anslår at disse legger igjen en betydelig del av forbruket sitt i Rogaland, og at dette forbruket understøtter om lag 18 årsverk og 18 millioner kroner i verdiskaping i fylket.

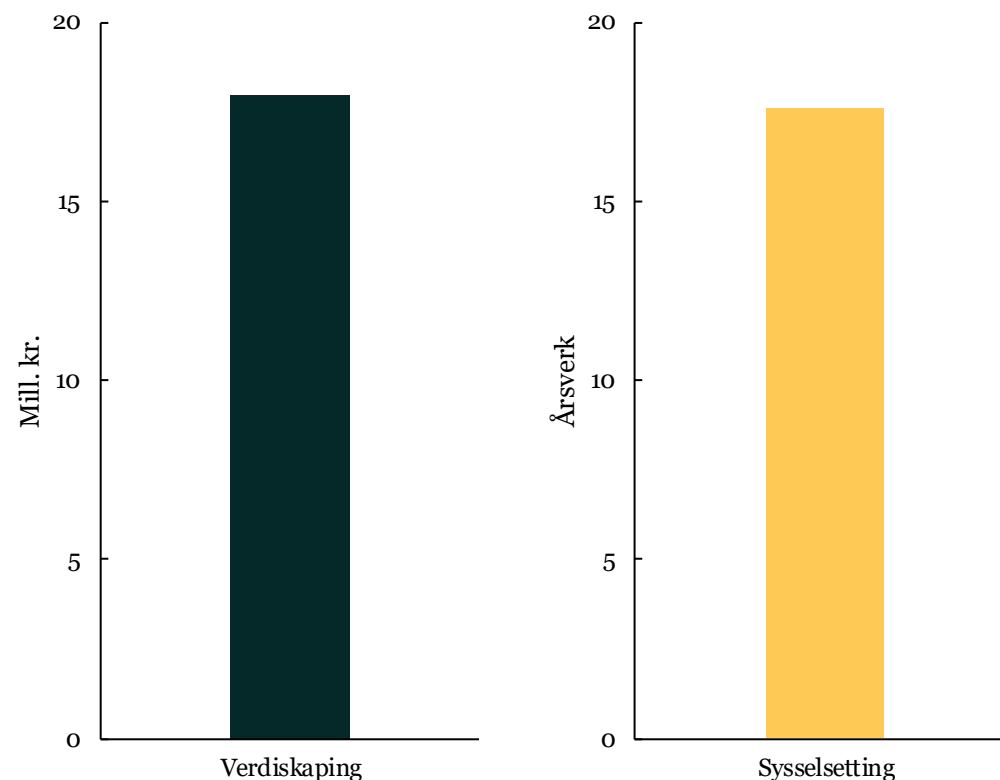
De ansatte, enten de er rekruttert lokalt eller har flyttet til regionen, lever store deler av hverdagen sin i og rundt kommunen. Det betyr at en vesentlig del av det daglige forbruket på dagligvarer, varehandel, bilverksted og andre lokale tjenester skjer i nærområdet.

Dette gjelder ikke bare de som er ansatt direkte ved datasenteret, men også ansatte hos lokale leverandører der arbeidsplasser understøttes av driften. Til sammen gir forbruket økt omsetning, verdiskaping og sysselsetting i regionalt næringsliv, utover de direkte og indirekte effektene som er omtalt tidligere i rapporten.

Hvilke kommuner som profiterer mest på de ansattes lokale forbruk, er foreløpig usikkert og vil avhenge av hvor de ansatte er rekruttert fra, om de velger å flytte, og hvor de eventuelt flytter til.

De regionale induserte effektene er beregnet med Menons ringvirkningsmodell. Beregningen tar utgangspunkt i lønningene til de ansatte som understøttes av datasenteret, justert for skatt, sparing og den andelen av forbruket som skjer utenfor kommunen.

Figur 7. Induserte verdiskapings- og sysselsettingseffekter i Rogaland. Kilde: Menon Economics.

Driftsfasen understøtter om lag 1,3 milliarder kroner i årlig verdiskaping

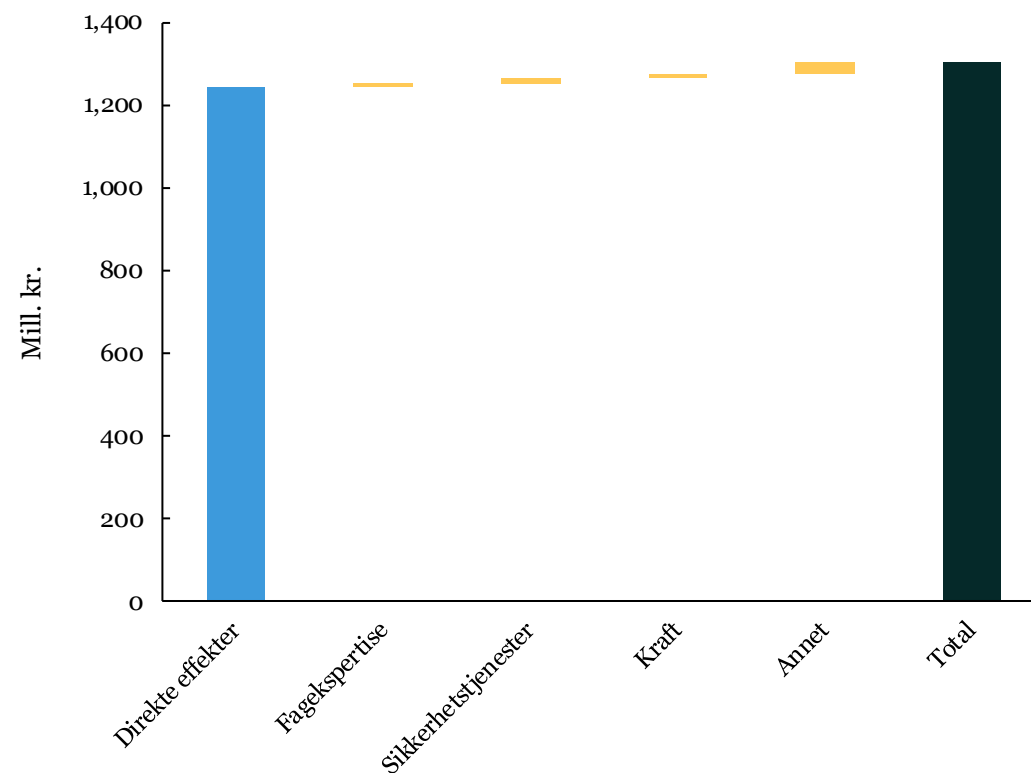
I driftsfasen anslår vi at datasenteret årlig vil bidra med om lag 1,3 milliarder kroner i verdiskaping. Av dette kommer rundt 1,24 milliarder kroner fra den direkte driften av selve anlegget, mens de resterende om lag 60 millioner kroner er indirekte effekter som oppstår i leverandørkjeden gjennom datasenterets løpende etterspørsel etter varer og tjenester. Den høye direkte verdiskapingen følger av at datasenterdrift er kapitalintensiv, med en høy produktivitet per ansatt.

Verdiskapingen fordeler seg på tre deler. En del går til de ansatte gjennom lønn. En annen del dekker kapitalslit, altså verdien av anlegget som forbrukes hvert år og må erstattes gjennom nye investeringer. Denne delen er stor, fordi investeringene i et datasenter er høye. Den siste delen er avkastning til eierne.

Det indirekte bidraget fordeler seg på flere næringer. Fagekspertise er den største enkeltkategorien, etterfulgt av sikkerhetstjenester og kraft. Dette gjenspeiler behovet for teknisk rådgivning, IT-tjenester, risikostyring, og sikkerhet knyttet til driften av et anlegg av denne typen.

Direkte verdiskaping er den verdiskapingen datasenteret selv genererer, og består av de ansattes lønn og datasenterets EBITDA. EBITDA er avledet av Net Operating Income (NOI) oppgitt i Azrieli Groups børsmelding¹ om avtalen, justert ned med 10 prosent etter innspill fra Green Mountain. Anslaget forutsetter full drift av 80 MW og bygger på NOI-tallet i børsmeldingen. Usikkerheten knytter seg først og fremst til overgangen fra NOI til EBITDA, valutakursen, og hvilke vilkår som gjelder etter avtaleperioden.

Figur 8. Verdiskapingseffekter i driftsfasen fordelt på næringer (indirekte effekter), inkludert direkte effekter på datasenteret. Kilde: Menon Economics

Datasenteret kan understøtte om lag 155 millioner kroner i årlige skatteinntekter ved full drift

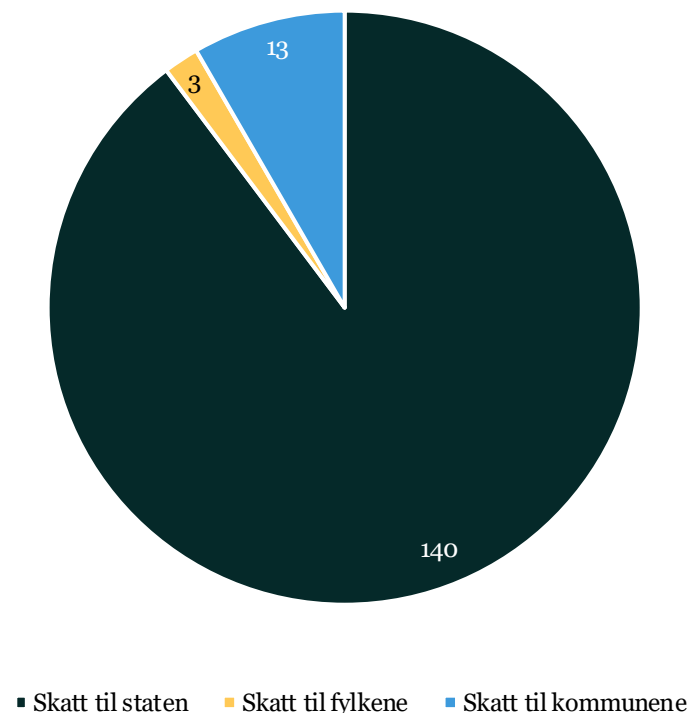
Vi har beregnet skatteeffektene knyttet til driften av datasenteret på Undheim. Analysen gjennomføres ved å estimere skattebidragene fra selve datasenteret, samt hver næring i datasenterets verdikjede, basert på overskudd og lønnsutbetalinger. Skattebidragene fordeles deretter på kommune, fylke og stat, og omfatter selskapsskatt, arbeidsgiveravgift og personskatt. Eiendomsskatt og formuesskatt er ikke inkludert.

Samlet forventes datasenteret og den tilknyttede økonomiske aktiviteten å understøtte rundt 155 millioner kroner i årlige skatteinntekter ved full drift. Av dette tilfaller hoveddelen, over 140 millioner kroner, staten, mens rundt 13 millioner kroner går til kommunene og om lag 3 millioner kroner til fylkene. Vi anslår at rundt 10 av de 13 millioner kroner i kommuneskatt vil gå til kommuner i Rogaland.¹

De kommunale skatteinntektene fordeles på alle kommuner der de ansatte er bosatt, ikke bare Time. Hvor mye av den direkte kommuneskatten som går til vertskommunen, vil avhenge av hvor mange ansatte som velger å bosette seg i Time. Ettersom Time kun er rundt 30 minutter kjøretur unna Sandnes og Stavanger, vil muligens en del av de ansatte pendle fra de mer urbane strøkene til Undheim.

Time kommune vil derimot motta en andel av skatten som betales til staten, gjennom inntektssystemet for kommunene. Dersom datasenteret ilegges eiendomsskatt, vil dette komme i tillegg til effektene som er beregnet her.

Figur 9. Årlige skatteeffekter understøttet av datasenteret, fordelt på kommune, fylke og stat.
Kilde: Menon Economics

A yellow excavator with "STANGELAND" written on its arm is positioned next to a yellow dump truck, also with "STANGELAND" on its side. They are at a construction site with large piles of gravel. A worker in a high-visibility suit stands near the excavator. The background shows a clear blue sky and distant hills.

Ringvirkninger i utbyggingsfasen

Utbyggingen av datasenteret forventes å understøtte om lag 4 700 årsverk i Norge

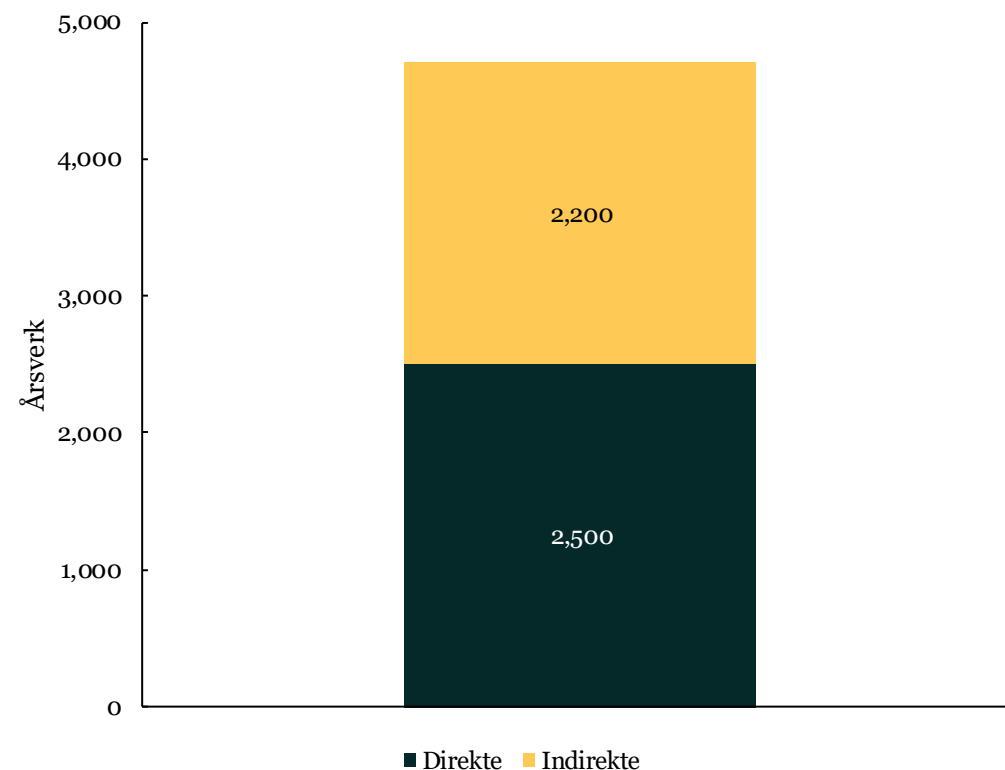
Et datasenter av denne størrelsen vil være blant de største private investeringsprosjektene i Time kommune. Utbyggingen vil pågå over flere år, og vi anslår at prosjektet vil understøtte om lag 4 700 årsverk i Norge i løpet av utbyggingsfasen.

De direkte effektene, anslått til om lag 2 500 årsverk, er knyttet til virksomheter som leverer varer og tjenester direkte til utbyggingen (første ledd i leverandørkjeden). Dette omfatter aktører innen bygg og anlegg, teknisk installasjon, prosjektleidelse, energiinfrastruktur og rådgivningstjenester.

I tillegg kommer indirekte sysselsettingseffekter på om lag 2 200 årsverk. Disse fordeler seg på et bredt spekter av næringer og regioner. I første ledd kan en del av etterspørselen dekkes av leverandører i Rogaland, særlig innen byggematerialer, transport og grunnleggende byggetjenester. Lenger ute i verdikjeden fordeler effektene seg bredere i norsk næringsliv.

Effektene fra utbyggingen er midlertidige og knyttet til byggeperioden. Menons analyser av sammenlignbare datasenterutbygginger viser likevel at deltakelse i slike prosjekter kan gi varig verdi for bedriftene som er involvert, gjennom styrket kompetanse, utvidede nettverk og bedre konkurranseposisjon for fremtidige prosjekter.

Figur 10. Sysselsettingseffekter i hele utbyggingsfasen. Kilde: Menon Economics

Betydelige sysselsettingseffekter i hele landet, men hoveddelen utenfor Rogaland

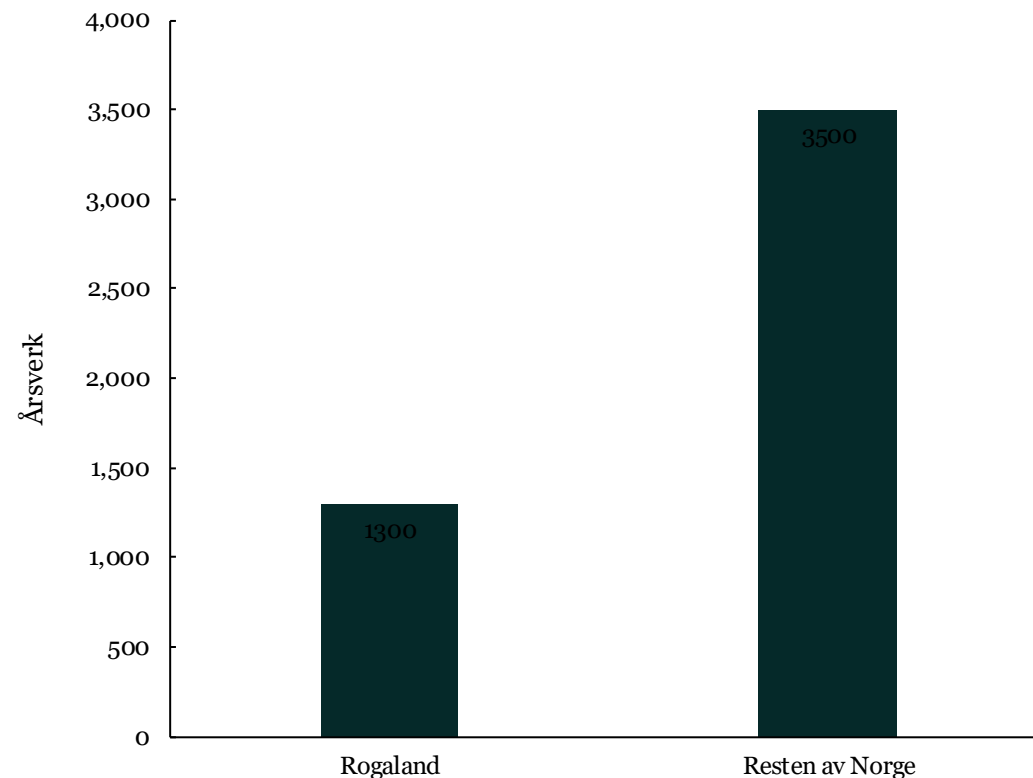
Av de om lag 4 700 årsverkene som understøttes i utbyggingsfasen, anslår vi at nesten 1 300 årsverk tilfaller virksomheter i Rogaland, mens i underkant av 3 500 årsverk fordeler seg på resten av landet.

Den regionale andelen gjenspeiler kapasiteten og spesialiseringen til lokale og regionale leverandører. Flere av aktivitetene i en utbygging av denne størrelsen krever kompetanse og kapitalutstyr som i hovedsak finnes utenfor regionen. Jo lenger ut i verdikjeden man følger ringvirkningene, desto mer konsentreres effektene i de større byøkonomiene som Oslo og Bergen. Dette er et vanlig mønster for prosjekter av denne typen.

Den geografiske fordelingen viser at utbyggingen gir et bredt nasjonalt bidrag, ikke bare regionale effekter. Green Mountains hovedentreprenør for prosjektet er DC Nordic¹. Den faktiske fordelingen vil avhenge av hvilke leverandører som vinner kontraktene, både de utestående kontraktene fra Green Mountain og DC Nordic sin sammensetning av underleverandører.

I denne analysen antar vi en regional andel av de direkte leverandørene på 40 prosent av leveransene. Estimaten på dette stadiet bør derfor leses som en indikasjon på omfanget og den geografiske spredningen av aktiviteten, snarere enn presise anslag.

Figur 11. Regionale og nasjonale sysselsettingseffekter knyttet til utbyggingen.
Kilde: Menon Economics

Investeringene skaper etterspørsel på tvers av et bredt spekter av næringer

Investeringene i datasenteret er anslått å understøtte om lag 5,9 milliarder kroner i verdiskaping gjennom utbyggingsfasen.

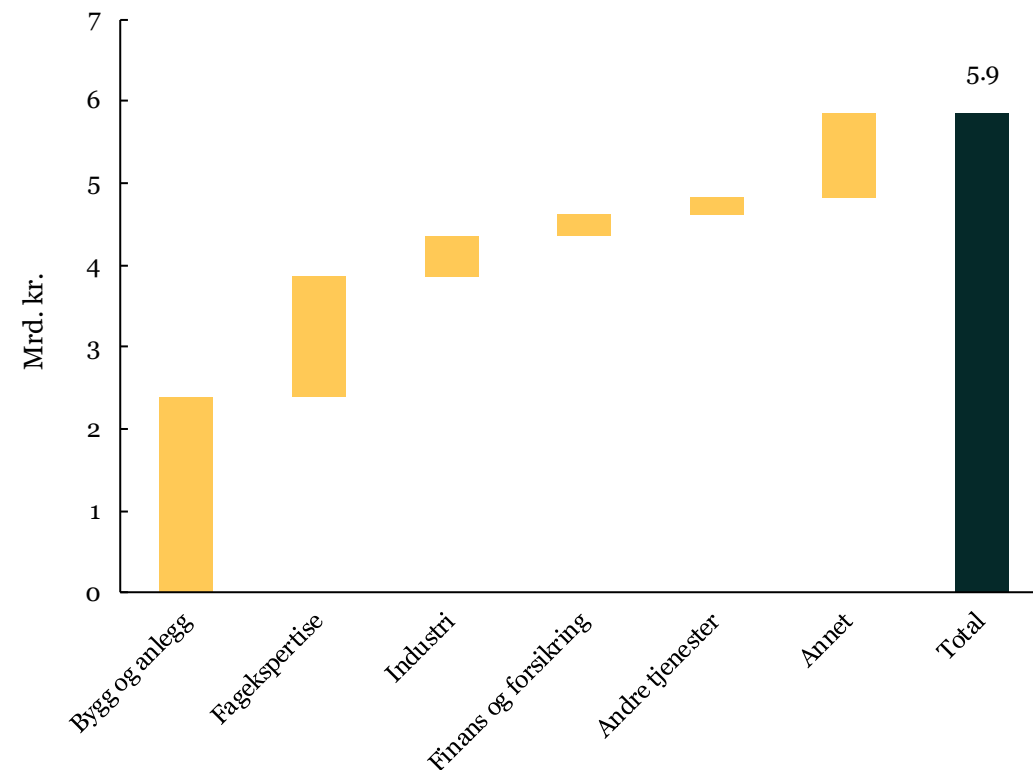
De økonomiske ringvirkningene strekker seg over et bredt spekter av næringer. Bygg og anlegg er den største kategorien og står alene for om lag 2,4 milliarder kroner, tett fulgt av fagekspertise med rundt 1,5 milliarder kroner. Til sammen utgjør disse to kategoriene rundt to tredeler av det samlede bidraget. Fagekspertise omfatter blant annet prosjektering, prosjektledelse, spesialisert teknisk rådgivning og finansielle og juridiske tjenester, som typisk er kompetanseintensive tjenester levert av aktører på nasjonalt nivå.

Industrielle leverandører, som dekker produksjon av komponenter, tekniske systemer, byggematerialer og prefabrikkerte moduler, bidrar med om lag 490 millioner kroner, med ytterligere bidrag fra eiendom og andre tjenester.

Resten fordeler seg på et bredt sett av næringer, blant annet transport og logistikk, finans og forsikring, kraft, bemanning, sikkerhetstjenester og servering. Den brede fordelingen gjenspeiler at et prosjekt av denne størrelsen skaper etterspørsel i de fleste deler av økonomien, ikke bare i bygg- og anleggssektoren.

Green Mountain oppgir at flere lokale bedrifter allerede har fått kontrakter på anlegget.

Figur 12. Verdiskapingseffekter knyttet til utbyggingen, fordelt på næringer. Kilde: Menon Economics

Menon
Economics